

Actie-onderzoek Radicale vernieuwing langdurige ggz 2022-2024 van start

Geplaatst op 12 april 2022

Het actie-onderzoek naar de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz is in 2021 gestart door kenniscentrum Phrenos en Trimbos-instituut. In 2022 en 2023 krijgt het actie-onderzoek met een subsidie van ZonMw een verdieping: hoe maakt triadisch werken bij de deelnemende organisaties deel uit van hun vernieuwingspraktijk? En hoe kan triadisch werken verder bijdragen aan een betekenisvol leven voor cliënten, naasten en hulpverleners?

Dit actie-onderzoek heeft als doel om dat wat deelnemende zorgorganisaties in de praktijk doen en ambiëren in de omslag ‘van regels naar relaties’ (de kern van de beweging), te volgen en verder te ontwikkelen. Om zo de kwaliteit van het dagelijks leven van cliënten in de langdurige ggz te helpen verbeteren.

‘Triadisch werken’

We houden een brede omschrijving van triadisch werken aan, waarbij het gaat om het versterken en betrekken van het netwerk en omgeving van cliënten. Mensen die langdurig zorg en ondersteuning nodig hebben voor hun psychische problemen, hebben veel aan een goede relatie met hun naaste(n) en hulpverlener. Als cliënten, naasten en hulpverleners samenwerken biedt dit betere kansen voor herstel. Door als netwerk aan te sluiten bij de behoeften van de cliënt kunnen er meer stappen gemaakt worden bij het hervinden van persoonlijke identiteit, perspectief en grip op het leven, verbondenheid, een plek in de maatschappij en bij een hernieuwde betekenisgeving aan de psychische klachten en levensverhaal. Zo kan de zorg voor en herstel van mensen met ernstige psychische problematiek versterkt worden.

Als cliënten, naasten en hulpverleners samenwerken biedt dit betere kansen voor herstel.

Op 15 februari vond de kick-off plaats over het verdiepingsthema triadisch werken. Deze kick-off vormde het startschot van de activiteiten van het actie-onderzoek op dit verdiepingsthema die de komende twee jaar uitgevoerd worden. Vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties die in 2021 aan de [kampvuurgesprekken](#) hebben deelgenomen, kwamen bijeen om van gedachten te wisselen over hun ideeën en verwachtingen aangaande het actie-onderzoek en triadisch werken.

Dromen over een radicale vernieuwing

De bijeenkomst werd geopend met de vraag of de deelnemende organisaties hun dromen over triadisch werken wilden delen. Hier waren verschillende wensen te horen. Zo hoopt men meer geïntegreerd te gaan werken, met kortere lijntjes binnen én tussen organisaties, om beter zicht te krijgen op de leefwereld van de cliënt. En hiermee een bredere blik op het netwerk dat voor de cliënt belangrijk is, of zou kunnen zijn. Dit is een manier om de vaak als hinderlijk ervaren systeemwereld te verlaten en meer ruimte te geven aan wat écht belangrijk wordt gevonden, namelijk de leefwereld van cliënten, naasten en hulpverleners – aldus aanwezigen. Ook werd de hoop uitgesproken op een verkleining van de afstand tussen onderzoek en praktijk.

Het verlangen om meer kennis uit te wisselen over triadisch werken in verschillende settings werd ook uitgesproken. Op dit moment ontbreekt het bij professionals soms nog aan kennis over het precieze ‘hoe-en-wat’ van triadisch werken en daarmee is er ruimte voor de ontwikkeling van handelingsperspectief. [ART \(Active Recovery Triad\)](#) wordt genoemd als een nuttig kader om triadisch werken vorm te geven.

Er is veel enthousiasme waarneembaar betreffende de projecten op het gebied van triadisch werken die nu al lopen en/of in de opstartfase zitten. Zoals ‘Community Living’, waar mensen met een kwetsbaarheid in een setting kunnen wonen die een echte afspiegeling is van de maatschappij. Ook wordt er hard gewerkt aan een vertaling van de resourcegroepen-methode voor dak- en thuisloze mensen. En is er de ontwikkeling van ‘Een gedeeld verhaal’ waarbij het levensverhaal van een cliënt een grote rol krijgt in de begeleiding. Bij het opstellen van dit levensverhaal is de rol van naasten ook van belang.

Lees verder onder de foto

Vernieuwers die werken aan 'Community Living'

Aantekeningen bij de triade

Ook werd gesproken over wat 'de triade' nou precies betekent. Vaak wordt bij triadisch werken enkel gedacht aan het betrekken van familie, maar ook vrienden, kennissen, buurtgenoten, collega's, studiegenoten of meer praktische contacten, zoals de huisarts of een huishoudelijke hulp kunnen onderdeel uitmaken van een triade. Het is belangrijk om te beseffen dat triadisch werken niet in één enkele vorm te gieten valt. Er zijn gemeenschappelijke processen, maar bij sommigen is het een succes als een naaste twee keer per jaar bij een behandelbespreking zit. Bij de ander gaat het om het meer samen doormaken van momenten in het leven en gaat het om het versterken van het netwerk.

Hierbij wordt ook opgemerkt dat triadisch werken niet altijd een gemakkelijk proces is. Soms is er veel oud

zeer, en is het een bewuste keuze om geen contact meer met elkaar te hebben. Soms is een cliënt tevreden met de huidige situatie, maar zijn de naasten dat niet. Of omgekeerd. Het kan erg lastig zijn om als hulpverlener hier tussen te zitten, aldus aanwezig. Triadisch werken zou wat dit betreft altijd gericht moeten zijn op de behoefte van de cliënt.

Daarbij gaat triadisch werken niet alléén maar over de behandeling, begeleiding en ondersteuning. Ook op andere organisatieniveaus kan je triadisch werken, bijvoorbeeld door het actief integreren van het perspectief van naasten en cliënten op bestuurlijke niveau.

Vorm aan samenwerking

In de kick-off komt het verlangen naar uitwisseling van kennis en ervaring veelvuldig aan bod. Binnen het actie-onderzoek is het samen leren en veranderen een belangrijk onderdeel. Dit kan bijvoorbeeld door het uitwisselen van ervaringen en ook door samen te kijken naar overeenkomsten en verschillen in vernieuwingen met triadisch werken. We benadrukken hierbij het belang dat cliënten, naasten en ervaringsdeskundigen worden betrokken bij activiteiten voor het onderzoek. Het actie-onderzoek levert zo input voor de gehele beweging en het [kerndoel](#) 'van regels naar relaties'.

Actie

De vernieuwing binnen het netwerk van Radicale vernieuwing en in de praktijk in de omslag van regels naar relaties is niet eenvoudig. Actie-onderzoek sluit als werkwijze goed aan bij dit soort complexe veranderingen. Bij actie-onderzoek is er namelijk voortdurend aandacht voor de unieke context en gaan veranderen, leren en kennisontwikkeling hand in hand. Actie-onderzoek is participatief, cyclisch en reflexief. Resultaten van het onderzoek geven door het cyclische karakter van de onderzoeksopzet directe input om de gewenste verandering in de praktijken verder vorm te geven.

Meer over de opzet en uitvoering van het onderzoek [lees je hier](#).

Meer weten

Nieuwsgierig geworden, of wil je misschien ook meedoen met het onderzoek? Voor meer informatie kun je contact opnemen met Carlijn van Aalst, coördinator Radicale vernieuwing langdurige ggz via radicalevernieuwing@loc.nl of 030 207 4067.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing bij deelnemers](#), [Optrekken met naasten](#), [de Nederlandse ggz](#), [LOC](#), [Phrenos](#), [Trimbos & Valente](#)

Trefwoorden: [actie-onderzoek](#), [cliënten](#), [ervaringskennis](#), [hulpverleners](#), [kenniscentrum phrenos](#), [methodisch werken](#), [naasten](#), [netwerk](#), [onderzoek](#), [trimbos-instituut](#), [van regels naar relaties](#), [zelfherstellend vermogen](#), [zelfontwikkeling](#)